



**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Ite[m] pro dignitate eiusde[m] fidei, qu[omod]o dictu[m] sit, confidit in ea
cor uiri sui, & spolijs no[n] indigebit reddet ei bonu[m] & no[n] malu[m]
om[n]ibus diebus uitæ suæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Argumentū li
bri Ecclesiastes

Eccle. 7.2
leg. Sed qd

Prover. 31.
Mulier fortis
ecclesia ē p fide

Quid ē fides.
Hebræ. 11.
† profertur.

I. Petri. I.

Cōfidit in ea
cor uiri sui.

Gene. 18.

Vehementia
dictionis.

quasi per uiam istā lucem aliquam intelligentiæ deus mihi sparserit, & aliquid iuxta propo-
situm de profundis istis elucidauerim & intrare cupio in cōcionem, ubi concionator sedet
Ecclesiastes, habens coronam spei, scilicet in librum, in quo sedens sapientissimus rex con-
cionatur super iuuenes & adolescentes, illud maxime insistens comprobare quod adolese-
centia & uoluptas & cuncta horū instrumenta uana sint, timor autem domini & obserua-
tio mandatorū eius sit omne esse hominis, quemadmodū dicit in fine eiusdem huius uolu-
minis, Deum time, & mandata eius obserua, hoc est em̄ omnis homo. ¶ Si quid agam, re-
net em̄ pedem mentis hic in exitu prouerbiorū digna laudatio cuiusdam mulieris magnæ
& memorabilis, quæ hoc modo incipit, Mulierem fortem quis inueniet? Procul & de ul-
timis finibus precium eius, confidit in ea cor uiri sui, & spolijs non indigebit. Quæ nam ro-
go est ista fortis mulier? Scimus quidem, quia sancta ecclesia, sed spolijs non indigebit. Quæ nam ro-
causa hic efficit, q̄ tot seculorū generationes, tot hominum siue animarum multitudines di-
cantur una mulier, & una sit ex omnibus ecclesia, deum habens uirum, cuius cor confidat
in ea? Quid (inquam) est illud, per quod istud efficitur, nisi una fides? Deniq̄ sicut in Eccle-
siaste dictum est, & supra meminimus, deū time, & mandata eius obserua, hoc est omnis ho-
mo: ita recte dicas, unam fidē catholicā tene, hoc est em̄ omnis ecclesia. Sic ergo hic le-
gamus et intelligamus laudationem fortis mulieris, ut ueraciter laudationem fidei, quia
nimirum secundū fidem uniuersa ecclesia (sicut iam dictū est) una mulier dicitur, et uir ei-
us, qui laudat eam, cuius cor in ea confidit, ipse est dominus deus. Quis hoc inueniet? De-
niq̄ ecclesiam toto orbe, diffusam nemo est qui non inueniat, nec em̄ aliter inuenitur uel agnos-
citur, nisi per spiritum sanctū. Propterea dixit, quis inueniet? et protinus nobis dignam ad-
mirationem facere uolens, ait, Procul et de ultimis finibus precium eius, Hoc intelligens
Paulus ap̄lus, dixit, ¶ Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum nō ap-
parentium. O q̄ procul est substantia hæc, de q̄ ultimis finibus argumentum hoc t̄ profi-
ciscitur, quod nō apparet neq̄ uidetur, tam multis interiacentibus montibus siue collibus
eorum quæ uidentur, Exempli gratia, Patres in clyti, Abraham, Isaac et Iacob, et qui orti
sunt ex illis (ait apostolus) tanquā sydera cœli in multitudine, et sicut arena quæ est ad or-
ram maris innumerabilis, iuxta fidem defuncti sunt omnes, nō acceptis repositionib⁹,
sed à lōge eas aspicientes, et salutantes, et cōfitentes, qui à pegrini et hospites sunt super ter-
rā. ¶ Nobis quoq̄, qui pro tēpore quidem uiciniores rei sumus, sed tamen rem ipsam nō
uidemus, Petrus ap̄lus loquitur. Inueniamini in laudem et gloriā et honorem in re-
uelatione Iesu Christi, quæ quā non uideritis, diligitis: in quæ nunc quoq̄ nō uidētes, cre-
ditis, credentes aut̄ exultatis. O igitur q̄ procul (ut iam dictum est) et de q̄ ultimis finibus
precium mulieris huius, præciositas ecclesiæ huius, fides operatricis huius, aspicientis nō
ea quæ uidentur, sed ea quæ non uidentur.

¶ Item pro dignitate eiusdem fidei, quomodo dictum sit, confidit in ea cor uiri sui
& spolijs non indigebit, reddet ei bonū & non malū omnibus diebus uite sue. Vi-
d̄ proinde illi: Qualem meretur gloriā in cōspectu dei? ait, Confidit in ea
cor uiri sui, et spolijs non indigebit. Manifeste dictum, uenerabiliter audiendū
Deus excelsus et immensus uir est coniugis huius scilicet fidei, et in ea cor eius
confidit. Quomodo confidit? Eo nimirum modo, ut secreta sua non dubiter
ostendere huic. Plus dicam secundum autoritatem scripturæ, quia secreta sua non potest
abscondere huic. Sic em̄ locutus est ad Abraham, in quo inuenerat fortem mulierem istam
fidem istam. Num celare potero Abraham quæ gesturus sum? Scio em̄ q̄ præceptorus
sit filijs suis et domui suæ post se, ut custodiant uia dñi. Magna cōfidentia tanti uiri pro cō-
stantia cōstantissimæ cōiugis, ut ei secreta sua celare nō possit. ¶ Sed cōsideremus adhuc
uehementiā dictionis, q̄ nō dixit, cōfidit in ea uir suus, sed cōfidit in ea cor uiri sui. Deniq̄
utiliter per p̄ditur dilectio hæc, maxime, si non ignores ubi, quando, et quali facto senten-
tia talis comprobata sit. Et em̄ quidem in omnibus sanctis patriarchis et prophetis hoc ex-
perta est fides, quod deus uir suus in ea confideret: ostendit em̄ illi secreta sua, quæ et ipsa
per os eorum et elocuta est sapienter, et signauit prudenter et fortiter. Sed est locus et t̄
tempus

tempus, de de quo ueraciter dicas, nō solum ita cōfidit in ea uir suus, uerū (quod uehemen-
tius sonat, & profundius penetrat intima mentis) confidit in ea cor uiri sui. ¶ Vbi nā hoc
inuenis: Profecto in anima sanctę Marię uirginis. Ibi fides experta est, quod de semetipsa
hic audiuit, confidit in ea cor uiri sui: et em̄ ibi uir suus ei cor suū aperuit. Quali apertione?
Plane magna & ineffabili, ut faceret in ea cor uiri huius illud, quod prędixerat per os Da-
uid: Eructauit cor meū uerbū bonū, dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribę
uelociter scribentis. Ita cor suū illi aperuit, ut ipsam substantiam uerbi æterni, in corde suo
concepti: de corde suo ante secula geniti, mitteret in mentē & in uterū uirginis ualde fidelis
quę per ipsam fidē, de qua nunc sermo est, tanta diuina mysteria, angelo narrante, conce-
pit: deū em̄ castis uisceribus suscepit, & bñdicta in æternū deū nobis & hominē. ¶ O igitur
sancta fides, quam uerus de te sermo hic, confidit in ea cor uiri sui, & spolijs non indige-
bit. Quibus uel qualibus spolijs, nisi eloquijs domini, eloquijs uiri sui? Sic enim per os Da-
uid ipsa dicebat: Lætabor ego super eloquia tua, sicut qui inuenit spolia multa. Ergo spo-
lijs non indigebit, id est, sua eloquia uir tam familiaris intelligibilia facit cognitę sibi fidei,
certus de eo quod protinus sequitur. ¶ Reddet ei bonum, & non malum, omnibus diebus
uitę suę. Non est enim hæc, sicut illa superius, infamata mulier stulta & clamosa, plenaq;
illecebris, & nihil omnino sciens, mulier (inquam) non fortis, immo contraria forti mulie-
ri huic. Est enim impia hæresis, & ipsa reddidit (sicut Iudaica perfidia, siue synagoga Sata-
næ) malum & non bonū, omnibus diebus uitę suę: semper em̄ ueritati resistit dura ceruice.
¶ Quod uel quale bonum reddat fides siue ecclesia fidelis, ut merito confidat in
ea cor uiri sui, secundum alphabetum hebraicum, cuius singule litere singulis uer-
sibus præfixę sunt.

Fides Marię
maxima

Psal̄m. 44.

addo genit
it.

Spolijs nō in-
digebit.

Psal̄m. 118.

Prouerbio. 31

Hęc es red-
dit malum &
non bonum.

Prouerb. 9

Apo. 2.

Caput .VII.



Vuo uel quale bonum reddidit siue reddit fides siue Ecclesia fidelis, ut meri-
to confidat in ea cor uiri sui: Interrogemus hoc alphabeticum Hebraicum, cu-
ius singulę literę singulis uersibus præfixę sunt. Aleph, Beth, Gimel, De-
leth, He, Vau, Zai, Heth, Teth, Ioth, Caph, Lamech, Mem, Num, Samech,
Ain, Phe, Zade, Coph, Res, Sin, Tau. Istę sunt uigintidux literę Hebraicę, quibus apud
eos om̄is scriptura contexta est. ¶ Quid ergo per hoc nobis innuitur, quod singulę litere
singulis præfixę sunt sententijs, nisi quia om̄is scriptura diuinitus inspirata, bonū est opus
mulieris huius fortis, opus fidei quod uiro suo reddidit. Non em̄ absq; ratione, sed pro ma-
gnę rationis significatione, præscribuntur & in quibusdam Psalmis, & in Hieremię lamē-
tationibus, & in ofone eius, & in isto quoq; sine Prouerbioꝝ Salomonis, singulę nomina
literarum singulis sententijs. Quam uidelicet rationem promptum est agnosci ex ipsorum
nominum interpretationibus, quas interpretatus est uir illustris beatus Hieronymus, He-
braicę linguę peritus. Interpretatur quippe Aleph, doctrina: Beth, domus: Gimel, pleni-
tudo: Deleth, tabulę: He, ista: Vau, & Zai, hęc: Heth, uita: Teth, bonum: Ioth, principiū
Caph, manus: Lamech, cor: Mem, ex ipsis: Num, æternum: Samech, adiutorium: Ain,
fōs: Phe, os, nō ab osse, s; ab ore: Zade, iustitia: Coph, uocatio: Res, caput: Sin, dētes: Tau,
signa. ¶ Huiusce interpretatiōis directam primo literaturam ponamus, & deinde eiusdem
literaturę secundū sensum, qui in ipsa est, constructionē faciamus. Doctrina domus, pleni-
tudo tabularum. Ista & hæc uita bonū principium manus cordis. Ex ipsis æternum adiuto-
rium, fons oris iustitię, uocatio capitis, dentium signa. ¶ Hęc est litera, quę hoc modo con-
struitur. Sancta scriptura, quę est opus fidei, opus bonum, quod catholica fides uiro suo
deo reddidit: ipsa est doctrina domus, doctrina Ecclesię, quę domus dei est. Ipsa est pleni-
tudo tabularum, plenitudo legis, id est decem præceptorum, quę in tabulis lapideis digi-
to dei scripta sunt. Ista plenitudo & hæc doctrina, quid sunt nisi uita? Sermo dei enim est,
in quo uiuit homo, quemadmodum dicit: Non in solo pane uiuit homo, sed in om̄i uerbo
quod procedit ex ore dei. Ergo uita & bonam principium: subauditur uitę æternę. Hic
enim, principium est uitę in scriptura sacra, ut uideamus & ambulemus per fidem: non au-
tem consummatio, ut iam uideamus facie ad faciem. Manus cordis, id est, operatio sanctę
meditationis, hæc doctrina domus, hæc plenitudo legis. Ex ipsis æternum adiutorium.
Quid isto uerius? Hic enim per sacram scripturam discimus, quod in æternum sciamus.

Alphabetum
Hebraicum

Cur in quibus-
dam psalmis
& orationib;
preponuntur
litere Hebrai-
cæ.

Interpretatio
literarum He-
braicarum

Sacra scriptu-
ra literarū ista-
rum interpre-
tatiōe pulchre
commendat.
Deut. 8

1. Cor. 13

H Fons